

Mennesker vi har mødt

Vi er begejstrede for Jordan og ikke mindst for jordanerne, deres fantastiske venlighed, gæstfrihed og hjælpsomhed. Vi har mødt jordanere fra de højeste til noget af det laveste sociale lag. Ja, vi ville have mødt kong Abdullah II, hvis ikke storpolitik var kommet i vejen i allersidste øjeblik.

Vi deler gerne vores glæde over jordanerne med vores gæster og andre, der har interesse i et nærmere bekendtskab. I dette lille skrift fortæller vi om nogle af alle de dejlige jordanere, vi har mødt. Vi har forbindelse med mange og hygger os med gensyn, når tiden tillader det. Og vores gæster glæder sig over at møde dem. Langt de fleste jordanere er venlig og rare. De få vi har mødt, som ikke var spændende og behagelige mennesker, kan tælles på én hånd.

Vi beklager den skiftende billedkvalitet. Billederne er dels vore egne dels stillet til rådighed af andre.

God læselyst!

Marius Jensen og Kirsten Hybschmann

INDHOLD:

Vores lokale samarbejdspartnere	2
Besøg hos en jordansk familie i deres hjem	4
Osama, barber i Aqaba	4
Hvad Grøn Cecil kan gøre	5
Uventet hjælpsomhed og service	6
Et lykkeligt gensyn	7
Fatima og hende familie	8



Neolitisk skulptur fra ca. 6000 år før vor tidsregning.
Citadellet Amman

Vores lokale samarbejdspartnere

Amin Kawar & Sons

Den vigtigste samarbejdspartner er vores lokale turoperatør, der er et meget velestimeret firma. Det er dem, der på vores vegne indgår aftaler med hoteller, restauranter etc. Vores kontaktpersoner er Reem Andoni og Meryana Zayadin. Reem er ansvarlig for modtagelse af de tusinder af krydstogtgæster, der kommer med Thomsen Cruises til Aqaba. Men hun og Meryana kontakter os dagligt under rundturene for at tjekke, at alt er i orden. Hvis der er det mindste, reagerer de prompte. Da en af vores gæster blev syg, var de der, og som rosinen i pølseenden var de os behjælpelige med, at vores gæst kunne indhente sit mistede besøg i ørkenen.

Vores lokale guider



Ghazi på arbejde i Wadi Rum

Det er et krav i Jordan, at rejseselskaber benytter lokale guider, som til gengæld skal have en særlig uddannelse på universitet for at få lov til at være guide.

Mohammad Ghazi har været vores guide på alle rundture, og det samarbejde vil vi gerne fortsætte, fordi Ghazi er meget vidende og taler et meget tydeligt og klart engelsk.

Han er muslim og spansk gift. Han har tidligere arbejdet som guide for Kong Hussein.



En anden Guide er Osamah Twal, en ganske usædvanlig guide. Han afløste Ghazi, da han måtte forlade os i Petra pga. familiære årsager. Se mere om Osamah under "Et lykkeligt gensyn".

Rafiq Suleiman

Rafiq er en ung jordaner, og manager for ørkenlejrene, hvor vi bor. Vi mødte Rafiq første gang på Captain's Restaurant som er en del af familiedynastiet.



Rafiq, til højre, i campen

Vi skulle forhandle med ham. Helt ubemærket ser vi en lille mand – tilsyneladende retarderet - komme hen og stille sig foran Rafiq, han står der bare overfor Rafiq og venter, indtil Rafiq rækker ham en vand og 1 jordansk dinar, ca. 7 – 8 kr. Herefter forlader den lille mand os. Rafiq fortæller, at det er "same procedure" hver dag. Nu møder vi Rafiq, når vi bor hos ham i ørkenen. Vi føler, han tager sig særligt af vores gæster.

Ministeren

Møde med kulturpersonligheder er led i rundrejsens program. I Aqaba, har vi samarbejdet med Aseza, og her bl.a. mødt Salim M. Al Moghrabi, Ph.D, Commissioner for Environment & health Control. Som commissioner har han ministerbeføjelser, og betragtes derfor som minister. Han har holdt foredrag for vores gæster om Aqaba og de gigantiske udviklingsprojekter, der er i støbeskeen for Aqaba.

Salim er biolog, uddannet i Frankrig, og ser store muligheder i at udnytte vandet/havet til en række internationale udviklingsprojekter, ikke mindst af interesse for medicinalindustrien.

Salim berettede bl.a. om Kong Husseins meget tidlige og fremsynede tiltag for at beskytte miljøet, hvilket er en del af forklaringen på, at vandet er rent i Det Røde Hav. Salim fortalte også om Jordans rolle som fødevarekontrollant for Mellemøsten.

Eid Nawafleh

Eid er direktør i Jordan Tourism & Travel. Han driver det meget kendte Petra Kitchen, hvor man kan lære at lave jordanske retter, som man selv indtager efterfølgende. Dertil



kommer Petra by Night, som er et meget populært arrangement. Det er her, man kan gå gennem siq'en oplyst med stearinlys for at gøre ophold ved skatkammeret, hvor der spilles beduinmusik, smukt og enkelt. Eid er opvokset i Petra. Han red til skole på sit æsel. Senere studerede han filmvidenskab i Amman.

Vi mødte Eid, da vi havde fået øje på Petra Kitchen, det så nemlig lækkert ud. Det har ført med sig, at Eid nu holder foredrag for vores gæster. Eid er en central figur i det politiske liv i Jordan i tæt kontakt med kongen Abdullah II og de lokale stammeledere. Så det er særdeles interessant, når den meget karismatiske Eid mødes med vores gæster.

Haitham

Haitham Hunedi er administrerende direktør for en af de største turoperatører i Jordan. Vi mødte ham første gang under vores indledende forhandlinger med turoperatører, men valgte en anden turoperatør. Haitham er som Marius uddannet statsautoriseret revisor, men Haitham valgte rejsebanchen, som han er grebet af.



Haitham med sin elskede søn

På et tidspunkt hjalp vi ham med at få nordiske gæster igennem paskontrollen i Amman Lufthavn. Det ville han – på bedste arabiske vis - kvittere for. Så han inviterede os på middag i Petra. Han sendte en vogn efter os i Aqaba. Da vi

mødtes, sagde han meget højtidligt, at han havde ønsket dette møde, fordi han ville sige tak for hjælpen, fordi vi skulle vide, at vi er hans venner, og fordi vi skulle vide, at han altid vil være der for os.

Når det er muligt, mødes vi med ham. Det hænder, at vi træffer hans hustru og søn.

Thelma og Nancy

Thelma var en af de første, vi mødte under forberedelserne til vores rundrejser. Thelma er en ung ambitiøs jordaner, der arbejder i Aseza, hvor det er hendes opgave at tiltrække unge til turistuddannelser.



Thelma i Wadi Rum

Hun er desuden datter af en af de bedste boghandlere i Aqaba. Thelma arbejder sammen med Nancy, som har fokus på markedsføring af området. Begge er universitetsuddannede, Nancy i Tyskland og Thelma i Jordan. De er muslimer, Thelma bærer tørklæde, Nancy gør det ikke. Vi har et strålende samarbejde med dem, de er særdeles servicemindede og hurtige til at finde løsninger.

Besøg hos en jordansk familie i deres hjem

På vores allerførste rundrejse til Jordan havde vi arrangeret det således, at alle vores gæster kunne besøge et jordansk hjem. Det var for alle en stor oplevelse, men vi har taget det af programmet, fordi enkelte af vores gæster ikke var helt komfortable ved situationen.



Den arabiske familie med moderen yderst til højre

Vi, Marius og Kirsten, var også på besøg i et privat hjem, hos en jordansk familie, far, mor og 4 halvstore drenge og en teenagedatter. Ingen af dem talte særligt godt engelsk, derfor havde de inviteret onkel Ahmed, som havde haft et shippingfirma.

På et tidspunkt, hvor alle mændene var i herreværelset for at ryge, var Kirsten ladt alene med de to arabiske kvinder, der forstod lidt engelsk, men ikke talte det. Kirsten fandt ud af, at husets frue, trods sin tildækning i arabiske klædning



elskede.

Den arabiske mor brød ud i latter og lod forstå, at det ville hun meget gerne. Kort efter kom familiefaren og begyndte at tage billedet ned. Kirsten skulle have det.

med slør var en jovial kone. Kirsten spurgte derfor, om hun gerne så sig selv som kvinden på det store stramaj-broderede billede på væggen. Denne kvinde forestillede en spansk flamencodanser i en meget nedringet og opslidset kjole. Hun dansede for sin guitarspillende

Hvis en gæst i et arabisk hjem siger, at en eller anden genstand er attraktiv, er det god arabisk skik at forære denne genstand til gæsten. Kirsten havde ikke sagt, at det var smukt, endsiges attraktivt. Men det skulle blive en udfordring at overbevise værtparret om, at det bedste de kunne gøre for Kirsten var at lade broderiet blive, hvor det var, på hæderspladsen i hjemmet over sofaen. Og der hænger det endnu.

Gæstfriheden synes uendelig. Onkel Ahmed inviterede os til frokost i sin sommerbolig i Aqaba den følgende dag. Vi kunne ikke afslå, for maden var allerede forberedt.

Bedste veninder på tværs af religioner



I dette hjem mødte vi den store teenagedatter og hendes slyngveninde. Den ene kristen og den anden muslim. Der er ingen problemer i, at de havde forskellige religioner. Det er den naturligste ting i Jordan, hvor også skolerne optager elever med forskellige religioner. De to

veninder gik begge i gymnasiet. Den muslimske pige var forlovet og skulle straks efter studentereksamen til Amman til sin kæreste. Den kristne pige, der nød at suse rundt i sin fars Mercedes, ville læse videre, og det gerne i Europa.

Osama, barber i Aqaba



Marius har en barber. Han hedder Osama og bor i Aqaba. Første gang vi var der, fik Marius den helt store tur: klipning, fjernet hår i næse og ører med voks og snor og hele molevitten, imponerende så det ud. Pris? "What you think? It is for you to decide."

Marius betalte, så det var en meget god pris for barberen. Næste gang vi kom forbi, skulle vi ind til en kop te. Dem har vi siden fået mange af. Barberen taler ikke engelsk, men det har han venner, der

kan. Så er der noget, vi skal vende, tolker de i forretningen, eller han ringer til dem.



Nu starter klipning altid med en kop te, mens Marius og barberen smiler venligt til hverandre. "No Money! You, my friend, no money."

Marius besøger sin ven, hver gang han er i Aqaba, også selv om han ikke skal klippes. Osamas lille 5-årige datter lærer engelsk i

skolen. Hun underholdt Kirsten med capital letters in English, og så kan hun rigtig mange ord på engelsk.

Børn og unge

Overalt bliver vi standset af jordanere, men især børn og unge, der hilser os med et "Welcome to Jordan!", ofte efterfulgt af "Where do you come from?" Og så er der lagt op til snak, hvis man vil. Hvis man ikke vil, er det også helt fint med dem. De vil gerne fotografes. Og det bliver de.

SOS-børnene



Ved siden af Osamas frisørforretning ligger der en fast-food forretning, hvor man får rigtig dejlig mad. En dag faldt vi i snak med en mor og hendes 3 børn. De sad og nød frokosten ved et af bordene på fortovet. Dejlige unger. Ja, en rigtig kær lille familie, troede vi. Det var slet ikke nogen rigtig familie, det var en af de mange mødre fra SOS-

børnelandsbyen, der var på bytur med et par af sine børn. Vi har senere lært SOS-børnelandsbyen at kende. Der er forældreløse børn og børn, hvis forældre ikke kan tage sig af dem.

Institutionen modtog i 2001 Aga Khans pris for arkitektur. Her bor børnene i huse med deres "mor", og lever et liv så tæt på det normale familieliv som muligt. Der er ca. 6-8 børn i hvert hus. Og "moderen" bor der fast, hun passer dem, som

om hun var deres rigtige mor, dag ud og dag ind, døgnet rundt.

Queen Noor, kong Husseins enke, er protektor.

Smykkesælgeren

Han er beduin, men står dagligt i sin bod i Aqaba, hvor han sælger forskelligt, også smykker. Dem han ikke har, kan han skaffe, og er der andet, vi har brug for, f.eks. råd, ja, så forlader han gerne sin butik for at hjælpe os videre. Vi besøger ham jævnligt, fordi han er en vaskeægte charmør. Kommer talen på andet end smykker og deslige viser han sig at være et meget reflekterende menneske.



Smykkemanden med kong Abdullah i baggrunden

Hvad Grøn Cecil kan gøre

Marius er ryger, og han ryger Grøn Cecil, også i Jordan. Det er helt sædvanligt, når vi møder jordanere at udveksle høfligheder og at byde cigaretter, gensidigt.

Den gamle taxamand i Amman



Den gamle taxamand ved sin Pitabar

På en tur rundt i Amman havde vi hyret en nydelig ældre taxachauffør. I starten var han en smule indadvendt/småsur, hvorfor vidste vi ikke. På et tidspunkt bød Marius ham en

cigaret, det var efter, vi havde haft en disput om prisen. Den gode mand takkede nej, forklarede at han af helbredsmæssige årsager var holdt op med at ryge, Men han ville da gerne – bare lidt for sjov smage en dansk cigaret uden filter.

Det blev hurtigt til en mere og endnu flere. Han var simpelthen så syg efter Marius' Grønne Cecil, at han måtte blive ved. Så han inviterede os på frokost på sin egen favorit pitabar, hvor vi nød en fantastiske pita.

Den spirende guide

I Dana, nærmere betegnet Rummana Camp, var der en ung mand, der servicerede med forskelligt praktik, også han blev budt en Cecil, og også han blev helt forhekset. Så det blev til nogen smøger den første dag. Næste morgen kredsede han om vores telt. "Han ville lige ...", men det stod os klart, at hans egentlige ærinde var at få mere Cecil tobak. Hans begejstring for Cecil var medvirkende til, at han tog os med til Aqaba, og undervejs viste os korsridderborgen, Shoubak. Han var under uddannelse til guide. En uddannelse, der tages på universitet, og som alle guider skal have. Da vi næste gang kom til Dana, spurgte vi efter ham, og fik den triste besked, at han var holdt op med at arbejde på grund af kræft. Han er endnu ikke kommet tilbage til Rummana Camp.

Uventet hjælpsomhed og service Hotelpersonale i Aqaba

De første gange vi var i Jordan, boede vi på Aquamarina 3, ca. 1 km fra centrum. Hotellet var 2-stjernet hotel. Det skulle efterhånden vise sig, at det var med absolut faldende stjerner. Men vi kunne lide det, fordi personalet var så fantastisk opmærksomt og betænksomt. Specielt en begivenhed gjorde stort indtryk på os. Vi var på vej ind til byen – til fods. En mindre lastvogn stopper foran os. Og forsædepassageren springer ud og spørger, om de skal køre os ind til byen, for de skulle alligevel den vej. Vi takkede ja. Forsædepassageren sprang om bag i bilen og vi fik forsædet sammen med chaufføren. Og de kørte os til vores bestemmelsessted. De var servicefolk fra hotellet. Vi havde ikke set dem før, så vi var overvældede over, at de både kunne kende og ville tage os med ind til byen. En rørende betænksomhed.

Landevejens kaffebar



Den allerførste dag vi var rundt i egen bil, gjorde vi holdt ved en kaffebar på landevejen. Det var nærmest et skur. Og kaffebaren var betjent af en stor dreng. Vi bestilte og fik kaffe og vand. Kaffen var fantastisk. Den unge mand ville ikke lade os betale, for vi var gæster i hans land. "Welcome to Jordan",

sagde han.

Vejhjælp – service på vejen

På en tur i sommeren 2011 oplevede vi igen Jordanernes gæstfrihed og hjælpsomhed. Vi kørte Jordan tyndt i lejet bil med Marius ved rattet.



Marius og redningsmanden, som ville have kong Abdullah med på billedet

Det var sådan set ikke problematisk, blot man holder sig væk fra Amman. Men på vej til ørkenborgen i øst skulle vi alligevel tæt på Amman, og på et tidspunkt vidste vi ikke, hvor vi var, eller hvor vi skulle hen. Vi steg ud af bilen og stod så og studerede kortet.

Straks standsede en bil, og en yngre mand sprang ud og spurgte på arabisk, hvor vi skulle hen. En anden kom til, og manden her kunne lidt engelsk. Vi fik forklaret, at vi var på vej til Qusair Amra. Enden på snakken blev, at den unge mand ville køre foran os for at få os rigtigt ud af byen, indtil vi blot skulle køre lige ud ad landevejen østpå mod Iraq. Inden vi skiltes med ham, havde han inviteret os til middag hjemme hos sin mor, og vi havde fået casettebånd med arabisk musik og et jordansk flag.

Politimand i civil i aktion



Redningsmanden vasker hænder efter vellykket hjulskifte.

Nå, vi kørte østpå ud ad en lige landevej i retning mod Iraq. Snart var vi kommet ud i ørkenen, og det gik fint. Vejen var noget slidt, og der var nogle grimme huller flere steder. Pludselig gik det galt! Højre forhjul ramte et stort hul i vejen, og dækket eksploderede. Hjulskapslerne så vi ikke mere til. Her stod vi in The Middle of Nowhere i en ørken i Jordan ved en bil med defekt forhjul. Kirsten kontaktede udlejningsfirmaet, for vi havde jo tegnet forsikring. Nu var det spændende, for hvornår ville der komme hjælp?

Vand havde vi heldigvis nok af. Inden vi nåede at kontakte flere pr. telefon, havde vi fået hjælp af forbipasserende. Først standsede en bil fra vejpatroljen og spurgte, om vi havde problemer, hvilket vi kunne bekræfte.

Dernæst kom en anden bil, der havde en politibetjent i civil som passager. Betjenten skiftede hjulet, og inden der var gået et kvarter kunne vi køre videre. Nu passede vi bedre på og kørte ikke så hurtigt.

Cafejeren som vejviser

Vi tog til Irbid i det nordlige Jordan. Det er svært at finde vej, fordi skiltningen er på arabisk, og derfor ikke muligt at tyde for os ikke-jordanere. Så der stod vi midt i Irbid. Helt alene i verden. Kirsten gik ind på en nærliggende og smart cafe og spurgte om vej. Den unge mand og indehaver forklarede, men fik så en lys ide. Han ville køre foran os i sin bil til bestemmelsesstedet. Som sagt så gjort. Vel ankommet ville Kirsten tage et billede af ham. Han protesterede inderligt, for han troede, hun ville betale. Det kunne der ikke være tale om. Men et foto måtte vi gerne tage.

Et lykkeligt gensyn



Udenfor Osamahs forretning i Madaba

En anden sjov oplevelse fandt sted i Madaba. Vi er på vej rundt i byen, og som så ofte er der nogen, der hilser på os. Kirsten vender sig om og ser, at det er vores seneste guide, Osamah Twal. Stor gensynsglæde! Vi bliver inviteret på en øl og hilser på Osamahs onkel, som bestyrer hans butik. Onklen kunne kende Kirsten, selvom der var gået mere end et år, siden hun var i butikken. Han sagde, at han vidste hun ville komme igen. Han havde ventet på det, for "Gud havde bestemt det", sagde han, før Kirsten kunne bekræfte, at hun rent faktisk havde været i butikken sidste år. Osamah ville vise os mosaikker i Madaba, og selvom museet havde lukket, fik han det åbnet igen. Så skulle vi køre en tur i hans lille bil, som viste sig at være en Mercedes Coupé.

Vi besøgte hans lejlighed i Madaba - han bor ellers i Amman. Han var i gang med at sætte den i stand, og aldrig har vi set så flot en lejlighed. Det var præget af hans store interesse for kunst og kultur, bl.a. specialdesignede mosaikker overalt i gulvene, korintiske søjler mellem opholds- og køkkenområderne – fantastisk smukt – og kunstværker, der – som han sagde – burde være på museer. Osamah interesserer sig bl.a. for kvinders stilling i samfundet, og så har han en hobby: at købe huse. Vi blev flot beværtet og hilste på den øvrige familie. Og man mærker de stærke bånd i familien. Munterheden, nærværet og omsorgen.

Fatima og hende familie



Fatima

Vi er blevet venner med Fatima, beduinpigen, på 28 år. Vores guider Mohammed Ghazi og Osamah Twal er også venner med hende.

Fatima blev tidligt gift og fik barn. Men skilt fordi hun ikke kunne tage ansvaret for at bo med mand og barn i en stenhule. Hun flyttede til sine forældre i den beduinlandsby, hvor staten forsøger at få beduinerne fra Petra til at flytte hen.

Fatima er vokset op i en hule i selve Petra, men bor nu i beduinlandsbyen lige udenfor Petra. Fatima arbejder i det arkæologiske område i Petra. Sønnen bor stadig i hulen sammen med sin far.



Fatima, Marius og Kirsten

Fatima havde inviteret os på middag hos familien, som består af 16 personer i alle aldre. Vi sad på gulvet og spiste af et fad, ganske vist med ske. Det var Fatima, Marius og

Kirsten. Den øvrige familie så til. Det var en sjælden og rigtig god oplevelse at besøge denne familie, som syntes velfungerende på trods af de meget begrænsede økonomiske ressourcer.

Også i denne familie var de åbenlyst glade. Samværet var præget af krammere, smil, latter og omsorg.

Fatimas bror, Ibrahim, og små søstre



Hos Fatima var der mange, rigtig mange, de fleste søskende. Især 13-årige Ibrahim, gjorde stort indtryk på os. For det første talte han meget fint engelsk. Det var hans omsorgsgen, der slog os. Da moren meget diskret havde ammet den mindste, rakte hun ud efter sine cigaretter, og straks satte Ibrahim et askebæger frem til hende.

Han var der for sine mindre søskende og desuden kom han med en pakke postkort, som vi skulle have.



Tre af Fatimas mindre søskende

Fatimas yngre søskende var livlige og glade, især en af dem skilte sig ud som den store organisator i familien.



Den store organisator

I Fatimas nærhed



I beduinlandsbyen hvor Fatima bor med sin familie, er der mange andre dejlige unger.

Se bare her.

Myndighederne arbejder på at forhindre beduinbørnenes handel i Petra.

Det er af hensyn til børnene, der forsømmer deres skole. Men der er fortsat små piger og drenge, der falbyder postkort og lignende.

Man vil ikke egentlige forbud. Så det er en længere proces.



Fatimas møster

Lige før High Place of Sacrifice standsede gruppen ved en bod. Kirstens lokale telefon ringer. Og damen i boden udbryder: "Du taler med min niece". Det skulle fejres, at vi kendte Fatima. Alle fik the og kvinderne i gruppen fik armbånd og halskæder. Senere mødte vi, Marius og Kirsten, denne prægtige kvinde hos Fatima.



Fatimas møster ved sin bod nær High Place of Sacrifice